

NOTAT

Til: Planforum – Troms fylke
Kopi: v/ Bjørg Kippersund
Fra: Tromsø kommune v/vann og avløpsseksjonen
Dato: 21.10.2019
Sak: Orientering kommunedelplan for overvann

Planforum

Forventningsnotat

1) Innledning

Tromsø kommune v/vann og avløp har utarbeidet en tematisk kommunedelplan for overvann. Planen er et overordnet strategidokument for fremtidig håndtering av overvann. Den skal sikre planmessig beredskap for å redusere problemer med overvann i et klima i endring.

Den foreslåtte strategien supplerer den tradisjonelle, ledningsbaserte overvannsløsningen med seks ulike tiltak. Tiltakene er tilpasset Tromsøs geografi og bystruktur.

2) Hvilke forventninger har Tromsø kommune v/Vann og avløp til planforum?

Først og fremst vil vi presentere planen, forklare strategien og hvordan den skal virke.

Vi har også gjort oss en del tanker om hvordan vi kan implementere planen i byplan og byggesak. Siden kommunedelplanen sendes til politisk behandling i oktober, vil vi gi høringspartene et velinformert utgangspunkt for å komme med innspill.

3) Hvordan er plandokumentet bygd opp?

Siden dette er en tematisk kommunedelplan avviker oppsettet fra en geografisk kommunedelplan.

Første delen beskriver hvordan overvann vil opptre i Tromsø samt konsekvenser. Deretter avledes en strategi basert på Tromsøs topografi og utbyggingsmønster. De enkelte tiltakene forklares og utdypes. Forslag til bestemmelser og plankart sammenfatter de viktigste kravene som forventes å bli overført til kommuneplanens arealdel.

I handlingsdelen, jf pbl § 11-2, beskrives hvordan overvannsstrategien følges opp de påfølgende årene.

4) Hvordan er rettsvirkningen av en tematisk kommunedelplan? –Vann og avløpsseksjonens tolkning.

Kommunedelplanen ble utarbeidet i tråd med plan- og bygningsloven, analogt til kommuneplanens samfunnsdel. Planen vil få et kommunestyrevedtak og oppfattes da som et strategidokument.

Siden kommunedelplanen foreslår en del bestemmelser og hensynssoner, er det en forventning om at resultater innarbeides i kommuneplanens arealdel ved neste rullering. Først da vil de foreslåtte bestemmelsene og hensynssoner være juridisk bindende ved utarbeidelse av reguleringsplaner og i byggesaker. Inntil da har den tematiske kommunedelplanen veiledende karakter.

Som vi ser det, vil en vedtatt kommunedelplan for overvann være styrende ved utforming og godkjenning av rammeplaner for vann, avløp og overvann. En slik rammeplan er et påkrevd dokument for å kunne fremme en detalj- eller områderegulering jf. kommuneplanbestemmelser. Vann og avløpsseksjonen godkjenner løsningene i disse rammeplanene. Dette fordi kommunen må overta VA anleggene, som må være utført etter VA-normen.

VA-normen vil etter hvert måtte oppdateres med overvannskrav fra kommunedelplan for overvann, som kommunestyret vedtar.

I tillegg til VAO rammeplaner vil kommunedelplanen styre overvannshåndtering i uteromsplaner.

Spørsmål til planforum:

Er vår tolkning av rettsvirkningen av en tematisk kommunedelplan riktig?

5) Hvordan har vi gått fram ved utarbeidelse av planen?

- Utarbeidelsen har fulgt pbl for tematiske kommunedelplaner.
- Vi har bestilt flere utredninger for å kunne konkludere med en strategi som passer for Tromsø.
- Vi har hatt utveksling og arbeidsmøter med Oslo kommune (VAV og plan og bygningsetaten).
- Vi har hatt møter, workshop og fagdager med både styringsgruppen bestående av alle enhetslederne fra bymiljø og den tverrfaglige arbeidsgruppen der representanter fra park, veg, byplan, byggesak, bydrift og VA har vært til stede.
- For å jobbe frem strategien har vi brukt mye tid internt i kommunen. Tverrfagligheten til dette temaet krevde mye involvering. Det var viktig for oss at kommunen internt er enig om hvordan vi vil håndtere overvann på tvers av enheter.

6) Hvilke fagressurser har vi brukt?

Selv om konsulenten vår, Norconsult i Tromsø, har vært rådgiver og utarbeidet det faglige grunnlaget for strategien, har vi lagt vekt på å være involvert i prosessen. Konsulenten har jobbet tett sammen med oss og de andre kommunale enhetene. Kursing om overvann og blågrønnhvit faktor som metodikk ved uteromsplanlegging er avtalt gjennomført etter årsskifte. Norconsult står for kursing. I første omgang kurses kun kommuneansatte.

Under utarbeidelse av planen har vi opparbeidet oss kompetanse når det gjelder modellering av avrenningslinjer, LOD tiltak og beregning av blågrønnfaktor.

Byplan har bidratt med landskapsarkitektkompetanse når det gjelder utarbeidelse av blågrønnhvit faktor.

Parkseksjonen har vært gjennom prosessen for prosjektering og bygging av LOD-tiltak.

Bydrift har fått praktisk erfaring med å anlegge et regnbed.

7) Medvirkning så langt?

Bortsett fra høringsrunden i tilknytning til planprogrammet har det ikke vært invitert til offentlig medvirkning. Det vil bli avholdt et folkemøte i kommunestyresalen i høringsperioden.

Siden dette er et strategidokument for hvordan kommunen vil håndtere en konsekvens av den forventede klimaendringen, var arbeidet ikke rettet mot innbyggere. Vann og avløpsseksjonen som allerede opplever konsekvenser av en påbegynt klimaendring, fokuserte i hovedsak på en felles forståelse av problematikken. Dette syntes vi var veldig viktig siden vann og avløpsseksjonen er avhengig av at andre kommunale enheter gjennomfører en del tiltak i strategien.

8) Hva var utfordrende?

Utfordringene slik vi ser det, ligger i implementeringen av overvannsstrategien og at strategien krever en tverrfaglig tilnærming.

Utfordrende i plan- og prosjekteringsfasen:

Siden vi allerede har prøvd ut deler av strategien, nemlig utredning, prosjektering og bygging av tre regnbed (LOD-tiltak), ser vi at overvannstiltak krever samarbeid mellom landskapsarkitekt og VA-ingeniør. Spesielt når det kommer til prosjekteringsfasen.

Vår erfaring med den prosjekterende konsulenten var at verken kompetanse når det gjelder overvann eller samarbeid mellom landskapsarkitekt og VA-ingeniør var tilstede. Noe som understøttes av erfaringene Oslo kommune hadde gjort.

Utfordrende i driftsfasen:

Drift og vedlikehold av private LOD-tiltak er ikke avklart. Det virker å være vanskelig å plassere ansvar for drift, noe som flere kommuner sliter med.

Utfordrende når det gjelder den politiske behandlingen samt akseptans i byggebransjen og ved private tiltakshavere:

- Innføring av blågrønnhvit faktor for uteromsplaner på grunn av høyere opparbeidingskostnader
- Avsette areal for overvannstiltak som konkurrerer med byggeformål

20.10.2019/Gaby Kern

